

OPERA HOUSE
ОБЕРА ХОНЗЕ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΒΟΛΟΣ ΜΑΡΤΙΟΣ 2006
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΩΝ : ΖΗΣΗΣ ΚΟΤΙΩΝΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΗΣ : ΚΥΡΑΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Από τις χειρονομίες του μαέστρου, στην όπερα της Αθήνας...

Περίληψη

Η Αθήνα είναι η μοναδική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα που δεν διαθέτει κτίριο λυρικού θεάτρου. Η Εθνική Λυρική Σκηνή στεγάζεται τα τελευταία 50 χρόνια στο θέατρο «Ολύμπια» που παρά τις όποιες προσπάθειες έχουν γίνει κατά καιρό είναι πλέον ακατάλληλο.

Το οικοπέδο που προτείνεται για την ανέγερση Νέας Εθνικής Λυρικής Σκηνής με δεδομένο το γεγονός ότι η Ε.Λ.Σ. από την πρώτη μέρα ίδρυσης της βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, το πολύ μεγάλο σε κλίμακα κτιριολογικό που απαιτείται για την στέγαση ενός τέτοιου κτιρίου, είναι ο χώρος που βρίσκεται το γηπέδου του Παναθηναϊκού στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας. Η προοπτική ανάπτυξης της συγκεκριμένης περιοχής και η μετεγκατάσταση γηπέδου σε νέο χώρο παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του οικοπέδου.

Ο μάεστρος παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και πριν αλλά και κατά την διάρκεια μιας παράστασης. Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι ο ρόλος του μάεστρου μοιάζει πολύ με τον ρόλο του αρχιτέκτονα. Είναι αυτός που αναλύει τις ανάγκες ενός έργου – οικοδομήματος, συγκεντρώνει τα απαραίτητα επιμέρους στοιχεία, το αφουγκράζεται – το επεξεργάζεται, και τέλος είναι αυτός που με τις χειρονομίες του το υλοποιεί. Επομένως οι χειρονομίες που κάνει ο μάεστρος μπορούν να μετατραπούν σε αρχιτεκτονική. Έτσι η σύνθεση του κτιρίου προκύπτει από τις συνδυαζόμενες κινήσεις του μάεστρου που αρχικά οργανώνουν την κάτοψη και στην συνέχεια μεταφέρονται στην όψη.

Summary

Athens is the only European capital that does not have a building of lyric theatre. The Greek National Opera is accommodated the last 50 years in the theatre "Olympia" that despite the efforts for renovation from time to time the theatre is unsuitable.

The building site that is proposed for the construction of a New National Lyric building with datum the fact that the G.N.O. from the first day of foundation is found in the centre of Athens and the very big in scale building program that is required for the accommodation of such building, is the space of the stadium of Panathinaikos F.C. in the Alexandra's Avenue. The prospect of reformation of the particular region and the relocation of the stadium in new site plays decisive role in the choice of this building site.

The conductor plays a very important role before and during the play. It could be said that the role of the conductor resembles a lot with the role of an architect. He is analyzing the needs of the play - building, it assembles the essential individual elements, he senses the play - processes it, and finally he is the one that with his gestures materialises it. Consequently the movement that the conductor is making can be translated into architecture. Thus the composition of the building results from the combined movements of the conductor that organises the ground plan and then the elevation.



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 5480/1
Ημερ. Εισ.: 05-07-2007
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΑΜ
2006
ΚΥΡ

Περιεχόμενα

Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της όπερας...

Ο Richard Wagner...

Ο ρόλος του Μαέστρου...

Η Εθνική Λυρική σκηνή...

Εντοπισμός του θέματος

Κτιριολογικό πρόγραμμα

Πρόταση

Βιβλιογραφία

Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της όπερας...

Η Ιταλία έχει διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της δυτικής μουσικής. Η πιο παλιά γνωστή ιταλική μουσική δένεται με την ιστορία της καθολικής εκκλησίας. Τα δύο μεγάλα κέντρα της λειτουργικής και μουσικής μεταρρύθμισης στην Ιταλία στην πρώτη χιλιετία, ήταν το Μιλάνο και η Ρώμη. Ο Άγιος Αμβρόσιος (c.333-97), επίσκοπος του Μιλάνου, εισήγαγε διάφορες μουσικές πρακτικές από τη Συρία, συμπεριλαμβανομένης της συνήθειας του τραγουδιού antiphonal. Ο Άγιος Αυγουστίνος καταχωρεί στο ενεργητικό του την εισαγωγή του τραγουδιστού ύμνου στη δύση.

Μεσαίωνας

Ο Γρηγόριος ο Μέγας (πάπας από 590 – 604) θεωρείται η σημαντικότερη φιγούρα στον ανασχηματισμό και την κωδικοποίηση του μουσικού τελετουργικού της εκκλησίας. Χρησιμοποιώντας τη ρυθμική έμφαση και τον έμμετρο λόγο ένα νέο σώμα της μουσικής βασίστηκε στην ποίηση μετά την ανάπτυξη της στην καθομιλουμένη.

Αναγέννηση

Η Ιταλία κατά τη διάρκεια του 15ου και ενός μεγάλου μέρους του 16ου αιώνα λειτούργησε κατά ένα μεγάλο μέρος ως εισαγωγέας μουσικών ταλέντων. Κατά τη διάρκεια της εποχής του Lorenzo dei Medici (1448-92) στη Φλωρεντία οι εορτασμοί των καρναβαλικών εμπλουτίστηκαν από τα τραγούδια καρναβαλιού. Στη Mantua οι συνθέτες ανέπτυξαν το frottola έναν ομοφωνικό (χορωδιακό), σαφώς διατυπωμένο κομμάτι που αποτελείται από στροφές. Ένα από τα μεγάλα ανθίσματα της ιταλικής μουσικής τέχνης οφείλεται στα τραγούδια των καρναβαλικών και τα frottole που προετοίμασαν το έδαφος για τον 16ο αιώνα για τα madrigal (πολυφωνική ανόργανη σύνθεση ή μονωδία με υπόκρουση).

Μπαρόκ

Από το τέλος του 16ου ως τα μέσα του 18ου αιώνα είναι η περίοδος μέγιστης μουσικής επιρροής της Ιταλίας σε όλη την Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου νέες τάσεις που αφορούσαν στη σχέση του κειμένου με τη μουσική παρήγαγαν αλλαγές στην επεξεργασία της παραφωνίας, του ρυθμού, και της σύνθεσης. Το προκύπτον ύφος της μπαρόκ μουσικής έφερε στο προσκήνιο διάφορα νέα είδη, όπως η όπερα, το ορατόριο, η καντάτα, το κονσέρτο, και η συμφωνία. Οι Peri, Caccini, και Cavalieri, συνδέθηκαν με μια ομάδα ανθρωπιστών από την Φλωρεντία που αποκαλούνταν Camerata, οι οποίοι ήλπιζαν να επιτύχουν στην εποχή τους τη μεγάλη επίδραση που αποδόθηκε στη μουσική από τους αρχαίους Έλληνες. Για να πετύχουν αυτόν τον στόχο καθιέρωσαν ένα ύφος απαγγελίας στη μουσική, μία κλιμάκωση της αφήγησης, που επέτρεψε στο κείμενο να προβληθεί με σαφήνεια. Το 1637 το πρώτο δημόσιο κτίριο όπερας άνοιξε στη Βενετία. Μέχρι το τέλος του 17ου αιώνα, η Βενετία ήταν η μελοδραματική πρωτεύουσα της Ιταλίας. Ένα από τα χαρακτηριστικά της μπαρόκ μουσικής ήταν η ανάπτυξη ενός ιδιωματικού ύφους γραψίματος για τα διάφορα όργανα. Η μουσική ορχήστρας είχε επίσης την προέλευσή της στην μπαρόκ εποχή.

19ος αιώνας

Η πιο ισχυρή μορφή στην ιταλική όπερα στην αρχή του 19ου αιώνα ήταν ο Gioacchino Rossini. Σε δύο δεκαετίες ο Rossini δημιούργησε σχεδόν 40 όπερες (Κουρέας της Σεβίλλης 1816). Για μισό αιώνα, αρχίζοντας από το 1840, η ιταλική όπερα εξουσιάστηκε από τον Giuseppe Verdi, αντιπρόσωπο των μουσικών και εθνικιστικών φιλοδοξιών των Ιταλών. Η σταδιοδρομία του Verdi ξεκίνησε σε μια περίοδο κατά την οποία η Ιταλία κέρδισε την ανεξαρτησία και την ενοποίηση της. Πολλές από τις όπερές του δραματοποιούν, έμμεσα ή άμεσα, την προσπάθεια αντίστασης ενάντια στην τυραννία και την κατοχή. Ο Verdi εμπνεόταν συχνά τις πλοκές των όπερων του από τις εργασίες των ευρωπαϊκών θεατρικών συγγραφέων - μεταξύ των οποίων οι Hugo, Schiller, και Shakespeare (Rigoletto (1851), Il Trovatore (1853), La Traviata (1853), Aida (1871), και Otello (1887)).

Ο Richard Wagner...

Γεννήθηκε στο Leipsic στις 22 Μαΐου του 1813. Ο πατριός του τον προόριζε για ζωγράφο αλλά παρουσίασε ελάχιστο ταλέντο. Μεγαλώνοντας θέλησε να γίνει ποιητής, και δημιούργησε φιλόδοξες τραγωδίες. Ο Shakespeare ήταν το πρότυπό του. Στο άκουσμα της μουσικής του Beethoven αποφάσισε ότι πρέπει να γράψει όπως εκείνος, και έτσι, ενάντια στις επιθυμίες της οικογένειάς του άρχισε τη μελέτη της μουσικής.

Αν και στη μουσική της περιόδου επικρατούσαν γερμανόφωνοι συνθέτες, η όπερα ήταν πολύ περισσότερο στα χέρια των Γάλλων και των Ιταλών. Ακόμη και ο Mozart 100 έτη νωρίτερα είχε γράψει τις περισσότερες από τις όπερές του στα ιταλικά. Καταπίεστηκε με την καθιέρωση ενός νέου είδους όπερας μόνο γερμανική. Έγραφε το θεατρικό και τη μουσική ο ίδιος και βασίστηκε σε παλαιούς γερμανικούς ή βόρειους ευρωπαϊκούς μύθους. Αντικατέστησε την λέξη όπερα σε μουσικό δράμα.

Ως διορατικό άτομο επέμεινε ότι δεν πρέπει να υπάρξει καμία επιδοκιμασία από πλευράς κοινού στη μέση των κομματιών της μουσικής όπως οι συμφωνίες, και ότι το ακροατήριο πρέπει να είναι σιωπηλό κατά τη διάρκεια της απόδοσης. Θεώρησε τη μουσική ιερή και το κτίριο της όπερας έναν ναό της μουσικής. Επιπλέον ήταν εκείνος που άλλαξε τις ταχύτητες με τις οποίες η 9η συμφωνία του Beethoven εκτελείτο, για να την καταστήσει πιο δραματική. Αυτή η αλλαγή τυποποιήθηκε και πέρασε από μάεστρο σε μάεστρο μέχρι και σήμερα.



Το Θέατρο του Wagner στο Bayreuth...

Ο Wagner καταπίεστηκε εκτός των άλλων με τον σχεδιασμό ενός θεάτρου μαζί με την βοήθεια του αρχιτέκτονα G. Semper στο Bayreuth το 1871 το οποίο ολοκληρώθηκε και λειτούργησε για πρώτη φορά τον Αύγουστο του 1876.

Η αίθουσα που σχεδίασε ήταν υπερβολικά απλή. Δεν υπήρχαν θεωρεία για να σπάσουν την μονοτονία του. Τα καθίσματα αυξάνονταν το ένα επάνω από το άλλο όπως σε ένα αρχαίο αμφιθέατρο, αλλά ήταν μόνο στο κέντρο της αίθουσας. Οι πλευρικοί κατακόρυφοι τοίχοι ήταν τελείως γυμνοί εκτός από μερικές κολώνες. Στο πίσω τμήμα της αίθουσας υπήρχε μια σειρά από βασιλικά θεωρεία. Ένα από τα πρώτα πράγματα που ο επισκέπτης παρατηρούσε εισερχόμενος στο χώρο ήταν η απουσία καθισμάτων για την ορχήστρα. Άλλωστε μια από τις κυριότερες ιδέες του Wagner ήταν ότι η ορχήστρα έπρεπε να κρατηθεί μακριά από τη θέαση του κοινού, δεδομένου ότι καταστρέφει την παραίσθηση όταν επεμβαίνει μεταξύ του ακροατηρίου και της σκηνής.

Ο Wagner, σχολιάζοντας το τελικό αποτέλεσμα, είπε: "ίσως με έκπληξη παρατηρείτε την έλλειψη διακόσμου σε σχέση με άλλες αίθουσες. Αλλά παρόλα αυτά, στις αναλογίες και στη διάταξη της αίθουσας, θα βρείτε μια ιδέα έτσι εκφρασμένη που θα καθιερώσει μεταξύ του εαυτού σας και του θεατρικού που ήρθατε να δείτε, μια νέα σχέση πολύ διαφορετική από αυτήν που υπήρχε προηγουμένως. Εάν αναπτυχθεί αυτή η σχέση, η μυστήρια είσοδος της μουσικής θα σας προετοιμάσει για την αποκαλυπτική και ανεπιτήδευτη έκθεση έργων ζωγραφικής (τα σκηνικά), τα οποία, παρουσιάζονται σαν να βγαίνουν από έναν ιδανικό κόσμο ονείρων και θα σας εξοικειώσουν με την πλήρη πραγματικότητα των κατασκευασμένων ψευδαισθήσεων που η μόνο τέχνη της ζωγραφικής είναι ικανή να δημιουργήσει".



Ο ρόλος του Μαέστρου...

Μια πρώιμη μορφή διεύθυνσης είναι η cheironomy. Η cheironomy είναι η χρήση σημάτων μέσω των χεριών για να δείξει τη μελωδική μορφή. Η πρακτική αυτή ασκείται από τον Μεσαίωνα. Στην χριστιανική εκκλησία το πρόσωπο που είχε το ρόλο αυτό κρατούσε ένα κομμάτι ξύλο σαν μπαστούνη και καθώς η μουσική έγινε πιο ρυθμική αυτό το κομμάτι ξύλου κινούταν πάνω κάτω για να δείξει το ρυθμό ενεργώντας ως πρώιμη μορφή μπαγκέτας.

Στην ορχηστρική μουσική ένας εκτελεστής θα ενεργούσε ως μαέστρος. Συνήθως ήταν ένας βιολιστής που κουνώντας το τόξο από το βιολί του ως μπαγκέτα έδινε το ρυθμό. Στην όπερα μερικές φορές υπήρχαν δύο μαέστροι, ένας στο κλαβιέ που ήταν υπεύθυνος για τους τραγουδιστές και ο κύριος βιολιστής που ήταν υπεύθυνος για την ορχήστρα.

Στις αρχές του 19ου αιώνα η μουσική είχε γίνει αρκετά σύνθετη και θεωρήθηκε αναγκαίο ένα άτομο να αφιερωθεί αποκλειστικά στην διεύθυνση. Συνεπώς η μπαγκέτα έγινε πιο συνήθης και αυτό είχε το πλεονέκτημα ότι ήταν ευκολότερο για την ορχήστρα, η οποία μεγάλωνε αριθμητικά, να την δει.

Μεταξύ των πιο πρώιμων διευθυντών ορχήστρας ήταν ο Louis Spohr, ο Carl Maria Von Weber και ο Felix Mendelssohn, όλοι τους επίσης συνθέτες. Ο Wagner ήταν κατά μεγάλο μέρος αρμόδιος για την διαμόρφωση του ρόλου του μαέστρου. Ο ρόλος του μαέστρου για τον Wagner, εκτός από το να εξασφαλίζει το ρυθμό και την σωστή εισαγωγή των μουσικών θεμάτων από τα διάφορα όργανα, ήταν η επιβολή της άποψης του ως προς το πώς θα παιχτεί το κομμάτι.

Με το πέρασμα του χρόνου ο ρόλος του μαέστρου γίνεται ακόμα πιο σύνθετος. Εκτός από την διεύθυνση της ορχήστρας ο μαέστρος πριν την παράσταση αλλά και την διάρκεια της έχει ορισμένες αρμοδιότητες. Πριν την παράσταση ο μαέστρος :

- προετοιμάζει το πρόγραμμα της περιόδου, διαλέγει τα έργα και σολίστ (σε πολλές περιπτώσεις την προετοιμασία της περιόδου την οργανώνει ο καλλιτεχνικός διευθυντής ή ο διευθυντής όπερας),

- αναλύει σε βάθος το έργο
- περιγράφει το όραμα του για το έργο,
- καθοδηγεί τις πρόβες.

Κατά την διάρκεια της παράστασης και των προβών ο μαέστρος πρέπει να επιτύχει αρμονική συνεργασία στα εξής :

- δυναμικότητα (ένταση)
- ταχύτητα – ρυθμό
- μεταβολές στην ταχύτητα – ρυθμό
- συνδέσεις (σπασμωδικές, απότομες – ομαλές)
- εισόδους διαφορετικών κομματιών και σολίστ
- παύσεις .

Η Εθνική Λυρική σκηνή...

Το 1888 παρουσιάστηκε η πρώτη ελληνική όπερα στο παλιό θέατρο "Μπούκουρα", "Ο υποψήφιος βουλευτής" του Σπύρου Ξύνδα. Το 1924, το Ελληνικό Μελόδραμα περιόδευσε στην Αμερική, με πολύ μεγάλη επιτυχία και υψηλές εισπράξεις. Εκείνη την εποχή, στην Νέα Υόρκη έκαναν λαμπρή καριέρα Έλληνες λυρικοί τραγουδιστές. Το Ελληνικό Μελόδραμα επέζησε περισσότερο από 40 χρόνια παρά τα τεράστια οικονομικά και άλλα προβλήματα που αντιμετώπιζε, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στην πολιτιστική ζωή του τόπου αλλά και στις εστίες του απόδημου Ελληνισμού.

Ο Ναπολέοντας Λαμπελέρ, ο Διονύσιος Λαυράγκας και μια ομάδα εμπνευσμένων μουσικών είναι οι ιδρυτές της Εθνικής Λυρικής Σκηνής όπου βασίστηκε στο Ελληνικό Μελόδραμα του οποίου αποτελεί τη συνέχεια.

Το 1939 ιδρύθηκε η Εθνική Λυρική Σκηνή (σαν τμήμα του τότε Βασιλικού Θεάτρου) με διευθυντή τον Κωστή Μπασιτιά, που παρέμεινε στη θέση αυτή για περισσότερα από 25 χρόνια. Από το 1944 λειτουργεί σαν αυτόνομος οργανισμός και είναι το μοναδικό λυρικό θέατρο της Ελλάδας έκτοτε.

Το σημαντικότερο έργο που καλείται να προσφέρει η Εθνική Λυρική Σκηνή -ως το μοναδικό λυρικό θέατρο της Ελλάδας- είναι να εξοικειώσει τον Έλληνα θεατή με την τέχνη της όπερας. Κατά συνέπεια οι δραστηριότητες της δεν περιορίζονται στα στενά όρια της πρωτεύουσας της χώρας. Έχει δώσει παραστάσεις σε Αυστραλία, Τουρκία, Κύπρο και σε όλες σχεδόν τις πόλεις της Ελλάδας.

Σημερινή κατάσταση

Η Αθήνα είναι η μοναδική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα που δεν διαθέτει κτίριο λυρικού θεάτρου. Ο χώρος που στεγάζεται η Εθνική Λυρική Σκηνή σήμερα είναι το θέατρο «Ολύμπια» στην οδό Ακαδημίας που από το 1958 μισθώνεται για την εξυπηρέτηση του λυρικού θεάτρου. Η Ε.Λ.Σ. πρωτοστεγάστηκε σε ένα νεοκλασικό κτίριο που βρισκόταν μέσα σε ένα τεράστιο πλακοστρωμένο προαύλιο στην οδό Ακαδημίας, στο ίδιο ακριβώς σημείο όπου στεγάζεται και σήμερα. Το νεοκλασικό αυτό κτίριο κατεδαφίστηκε και στη θέση του ανεγέρθηκε η υπάρχουσα πολυώροφη οικοδομή. Στο ισόγειό της λειτουργεί η Εθνική Λυρική Σκηνή. Το θέατρο «Ολύμπια» που φιλοξενεί εδώ και 50 χρόνια την Εθνική Λυρική Σκηνή, παρά τις όποιες φιλότιμες προσπάθειες που κατά καιρούς γίνονται από τους εκάστοτε διευθυντές, θεωρείται πλέον ακατάλληλο. Η τέχνη του λυρικού θεάτρου είναι μια τέχνη απαιτητική που προϋποθέτει ένα πολύ μεγάλο και σύνθετο κτιριολογικό πρόγραμμα με σύγχρονους χώρους και υποδομές. Τα τελευταία χρόνια συζητείται το πρόβλημα χώρου της Ε.Λ.Σ. και έχουν γίνει διάφορες προτάσεις για την δημιουργία νέου κτιρίου στην περιοχή του Γκάζι η στο χώρο του παλιού ιππόδρομου.



Εντοπισμός του θέματος

Επιλογή θέσης - οικοπέδου

Με δεδομένο το γεγονός ότι η Εθνική Λυρική Σκηνή από την πρώτη μέρα ίδρυσης της βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας και το πολύ μεγάλο σε κλίμακα κτιριολογικό που απαιτείται για την στέγαση ενός τέτοιου κτιρίου, το οικόπεδο που προτείνεται για την ανέγερση Νέας Εθνικής Λυρικής Σκηνής είναι ο χώρος που βρίσκεται το γηπέδου του Παναθηναϊκού στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας. Καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του οικοπέδου παίζει η μετεγκατάσταση του γηπέδου σε νέο χώρο και συνεπώς η προοπτική ανάπλασης της συγκεκριμένης περιοχής. Το οικόπεδο περιγράφεται από τις οδούς Λεωφόρος Αλεξάνδρας, Παναθηναϊκού, Αν. Τσόχα, Παν. Κυριάκου. Η επιφάνεια του οικοπέδου είναι 17.000 τ.μ. περίπου. Η κλίμακα της λεωφόρου Αλεξάνδρας (δύο λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση και μια λωρίδα λεωφορειόδρομου σε κάθε ρεύμα) επιτρέπει την τοποθέτηση ενός τέτοιου σε κλίμακα αλλά και σε χρήση κτίριο. Ανάλογα σε κλίμακα και δημοσίου χαρακτήρα κτίρια που βρίσκονται επί της λεωφόρου Αλεξάνδρας είναι ο Άρειος Πάγος, η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής, το νοσοκομείο Αγ. Σάββας. Πρόθεση αυτής της επιλογής οικοπέδου είναι η ενίσχυση του δημόσιου χαρακτήρα του δρόμου προς μια κατεύθυνση πολιτισμού. Το γεγονός ότι το οικόπεδο βρίσκεται στο κέντρο της Αθηνάς το καθιστά εύκολα προσβάσιμο ακόμα και με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.



Κτιριολογικό πρόγραμμα

Το κτιριολογικό πρόγραμμα συντάχθηκε κατόπιν βιβλιογραφικής έρευνας και σε συνεργασία με τον τεχνικό διευθυντή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Ξδββωηβωλ Ξνββσεη. Το κτιριολογικό πρόγραμμα περιλαμβάνει εκτός από τους βασικούς χώρους μιας λυρικής σκηνής και όλους τους βοηθητικούς - υποστηρικτικούς χώρους που είναι απαραίτητοι για την άρτια λειτουργία της.

- Φουαγιέ : $\geq 0,6-0,8\mu^2$ / επισκέπτη
- Τουαλέτες : 1WC / 100 άτομα. 1/3 άνδρες, 2/3 γυναίκες
- Γκαρνταρόμπες : $4\mu^2$ /100 επισκέπτες
- Κυλικείο
- Υποδοχή
- Βιβλιοθήκη
- Σκηνή
- Χώρος τεχνικής υποστήριξης σκηνής
- Αίθουσα

- Αποθήκη οργάνων : 1.25μ² / ανά μουσικό
- Εργαστήρια : ζωγράφοι – πλαστικοί – ξυλουργοί – σιδεράδες
- Αποθήκη υλικού
- Χώρος υγιεινής
- Αποθήκες σκηνικών
- Αποθήκη κουστουμιών Χ 4μ. ύψος 1 – 12 εκ./ κοστούμια ή 1 – 15 κοστούμια/ ανά μέτρο μήκους κρεμάστρας
- Μπαλέτο : αίθουσες εκμάθησης - 2 σάλες σαν την σκηνή, χώρος αποδυτηρίων – ανάπαυσης ≥ 5μ²/ ανά άτομο
- Τραγουδιστές – μονωδοί 30 άτομα : ≥ 5μ²/ ανά άτομο (ατομικά καμαρίνια)
- Ορχήστρα 30 - 35 άτομα : 2μ²/ ανά άτομο - 2 χώροι αποδυτηρίων - ανάπαυσης, ανδρών – γυναικών (κοντά στη σκηνή)
- Χώρος προβών 2- 2.4μ²/ ανά μέλος χορωδίας
- Χορωδία – κομπάρσοι 70 άτομα: ≥ 2.75 μ²/ άτομο - 2 καμαρίνια των 35 ατόμων
- Χώρος προβών 1.4μ²/ ανά μέλος χορωδίας
- Προσωπικό σκηνής : ≥ 3μ²/ άτομο χώροι αναμονής – ανάπαυσης - φαγητού : μηχανικοί σκηνής 20 άτομα, ηλεκτρολόγοι 14 άτομα, φροντιστές 10 άτομα, ενδυματολόγοι 10 άτομα (άμεση πρόσβαση με σκηνή)
- Εργαστήρια : κοστούμια, καπέλα, αξεσουάρ, περούκες – μακιγιάζ
- Γραφεία : Διευθυντής Σκηνής + γραμματεία, Τεχνικός Διευθυντής + 7-8 άτομα, Διευθυντής Όπερας + 3 άτομα, Διοικητικό Συμβούλιο 10 -15 άτομα, Αίθουσα Συνεδριάσεων
- Λογιστήρια – Δημόσιες Σχέσεις – Σύμβουλοι – Αρχείο – Μισθοδοσίες – Προμήθειες – Εστιατόριο
- Χώροι τεχνικών εγκαταστάσεων : μετασχηματιστές, πίνακες ρεύματος, χώροι συσσωρευτών, παροχή νερού, εγκαταστάσεις κλιματισμού και αερισμού.

Πρόταση

Concept

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα ο μαέστρος παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και πριν αλλά και κατά την διάρκεια μιας παράστασης. Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι ο ρόλος του μαέστρου μοιάζει πολύ με τον ρόλο του αρχιτέκτονα. Είναι αυτός που αναλύει τις ανάγκες ενός έργου – οικοδομήματος, συγκεντρώνει τα απαραίτητα επιμέρους στοιχεία, το αφουγκράζεται – το επεξεργάζεται, και τέλος είναι αυτός που με τις χειρονομίες του το υλοποιεί.

Οι χειρονομίες που κάνει ο μαέστρος κατά την διάρκεια της παράστασης εκφράζουν - οργανώνουν και υποδεικνύουν μέτρο, αρμονία, ένταση, συγχρονισμό. Οι χειρονομίες αυτές μπορούν να μετατραπούν σε αρχιτεκτονική. Έτσι η ιδέα του κτιρίου συνίσταται στην απεικόνιση σε ένα επίπεδο των κινήσεων που διαγράφουν τα χέρια του μαέστρου και στην παραγωγή μέσα από αυτές τόσο του κελύφους όσο και της διαμόρφωσης της ελεύθερης περιοχής του οικοπέδου.

Από τον τρισδιάστατο χώρο που κινούνται τα χέρια του μαέστρου οι κινήσεις του αποτυπώνονται. Στην συνέχεια μεταφέρονται στο δυσδιάστατο επίπεδο σαν τεθλασμένες γραμμές. Είναι αυτές που συνδυαζόμενες τελικά, οργανώνουν αρχικά την μορφή της κάτοψης και στην συνέχεια μεταφέρονται στην όψη δημιουργώντας εντέλει ένα τρισδιάστατο σύνολο.

Χωροθέτηση του κτιρίου στο οικόπεδο

Εξ αρχής υπήρξε προβληματισμός για την χωροθέτηση του κτιρίου στο οικόπεδο. Με γνώμονα την ήπια δόμηση και εξάπλωση στο οικόπεδο το κτίριο τοποθετήθηκε στην αριστερή και πίσω πλευρά του οικοπέδου (όπως το παρατηρούμε από την Λεωφ. Αλεξάνδρας) με σκοπό την δημιουργία χώρου πρασίνου. Η πρόταση δημιουργεί στην ουσία έναν τεράστιο χώρο πρασίνου όπου το κτίριο και ο περιβάλλον χώρος γίνονται το ένα συνέχεια του άλλου. Το αποτέλεσμα παραπέμπει σε «τοπίο» που θα μπορούσε να ιδωθεί σαν μια προέκταση του λόφου του Λυκαβηττού.

Σχέσεις χώρων και πορείες στο εσωτερικό

Οι πορείες που διαγράφονται μέσα στο κτίριο από τον επισκέπτη και από του υπόλοιπους χρήστες είναι διαφορετικές. Ενώ ο επισκέπτης καλείτε να ακολουθήσει μια συγκεκριμένη πορεία οι λοιποί χρήστες ανάλογα με την ιδιότητα τους διαγράφουν τελείως διαφορετικές. Οι χρήστες ανεξάρτητα με ποιο μέσο έχουν φτάσει στο κτίριο (ιδιωτικό μέσο ή με τα μέσα μαζικής μεταφοράς) εισέρχονται στο κτίριο από την κεντρική είσοδο. Ο επισκέπτης μπορεί να κινηθεί στο ισόγειο και μέχρι δύο ορόφους πιο ψηλά. Αυτά τα επίπεδα έχουν όλες εκείνες τις χρήσεις που χρειάζεται για την εξυπηρέτηση του. Στους χώρους αυτούς βρίσκονται : γκαρνταρόμπα, πληροφορίες, ταμείο, τουαλέτες, κυλικείο, χώρος αναμονής, βιβλιοθήκη και η αίθουσα. Όλο το προσωπικό, στο οποίο περιλαμβάνονται διοικητικοί υπάλληλοι, μέλη της χορωδίας – μονωδοί - μπαλέτα – μουσικοί – τεχνικοί και λοιπό προσωπικό εισέρχονται από την κεντρική είσοδο και κινούνται ανάλογα με την ιδιότητα τους. Οι χώροι του διοικητικού προσωπικού οργανώνονται σε τρία επίπεδα σαν μια αυτόνομη μονάδα. Μια άλλη μονάδα χώρων περιλαμβάνει τους χώρους προβών που βρίσκεται πίσω από την σκηνή και κάτω από τους χώρους διοικητικού προσωπικού. Αυτή η μονάδα περιλαμβάνει το χώρο προβών της χορωδίας, του μπαλέτου, της ορχήστρας, των μονωδών και της αποθήκης οργάνων. Οι χώροι ανάπαυσης της χορωδίας - κομπάρσοι, του μπαλέτου, της ορχήστρας, των μονωδών είναι μια τρίτη μονάδα όπου βρίσκεται δίπλα στο χώρο προβών και την

σκηνή. Κάτω από αυτή την μονάδα βρίσκεται ο χώρος εστιατορίου για το καλλιτεχνικό προσωπικό και τα εργαστήρια κουστουμιών – περουκών – κοσμημάτων – μακιγιάζ και καπέλων. Η τελευταία μονάδα περιέχει το χώρο των εργαστηρίων και αποθηκών. Οι χώροι αυτοί είναι οι εξής : εργαστήριο ζωγραφικής – ραπτικής – ξυλουργείο – σιδεράδικο – πλαστικής και πλινθοποιεία. Οι χώροι αυτοί τοποθετούνται περιμετρικά του χώρου συναρμολόγησης για την ευκολότερη και ελάχιστη μετακίνηση των κατασκευών. Σε αυτό το επίπεδο βρίσκεται και ο χώρος φόρτωσης – εκφόρτωσης υλικών – απορριμμάτων αλλά και σκηνικών προς χώρους αποθήκευσης.

Βιβλιογραφία

http://www.classicalbuffet.com/music/education_articles/role_of_the_conductor.html

<http://66.175.18.188/interpretmusic.php>

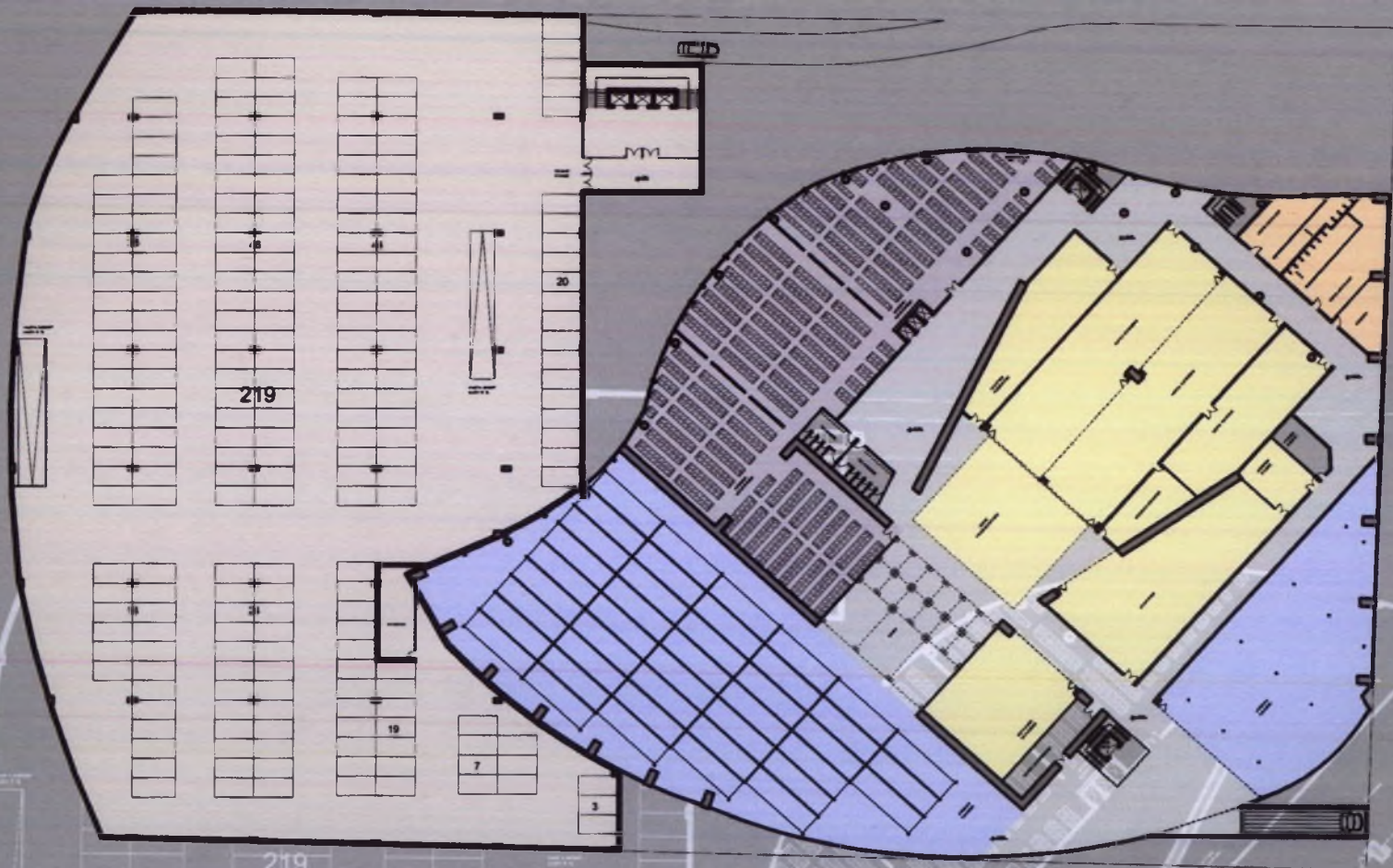
<http://www.operacarolina.org/terms.asp>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Conducting>



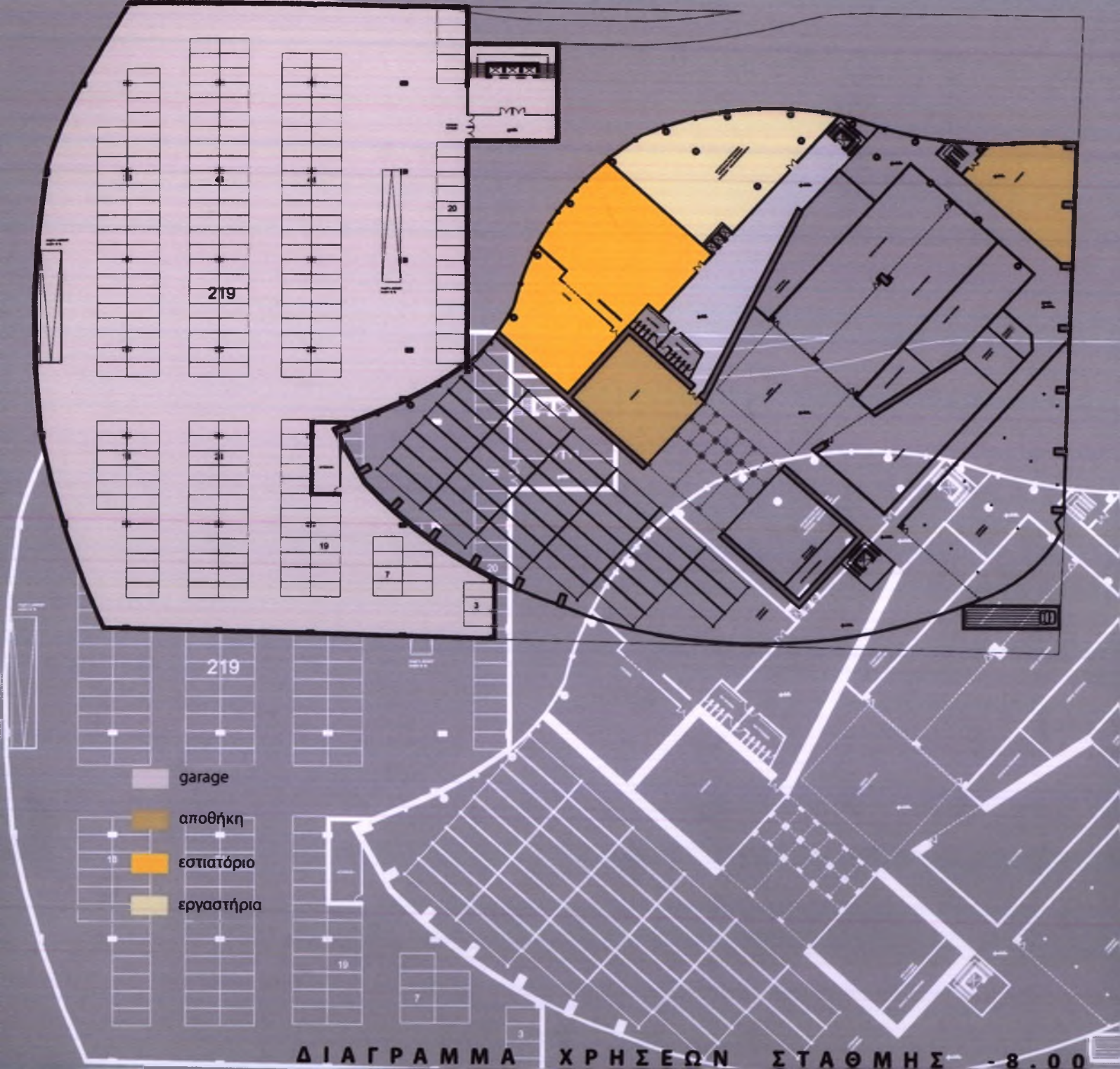




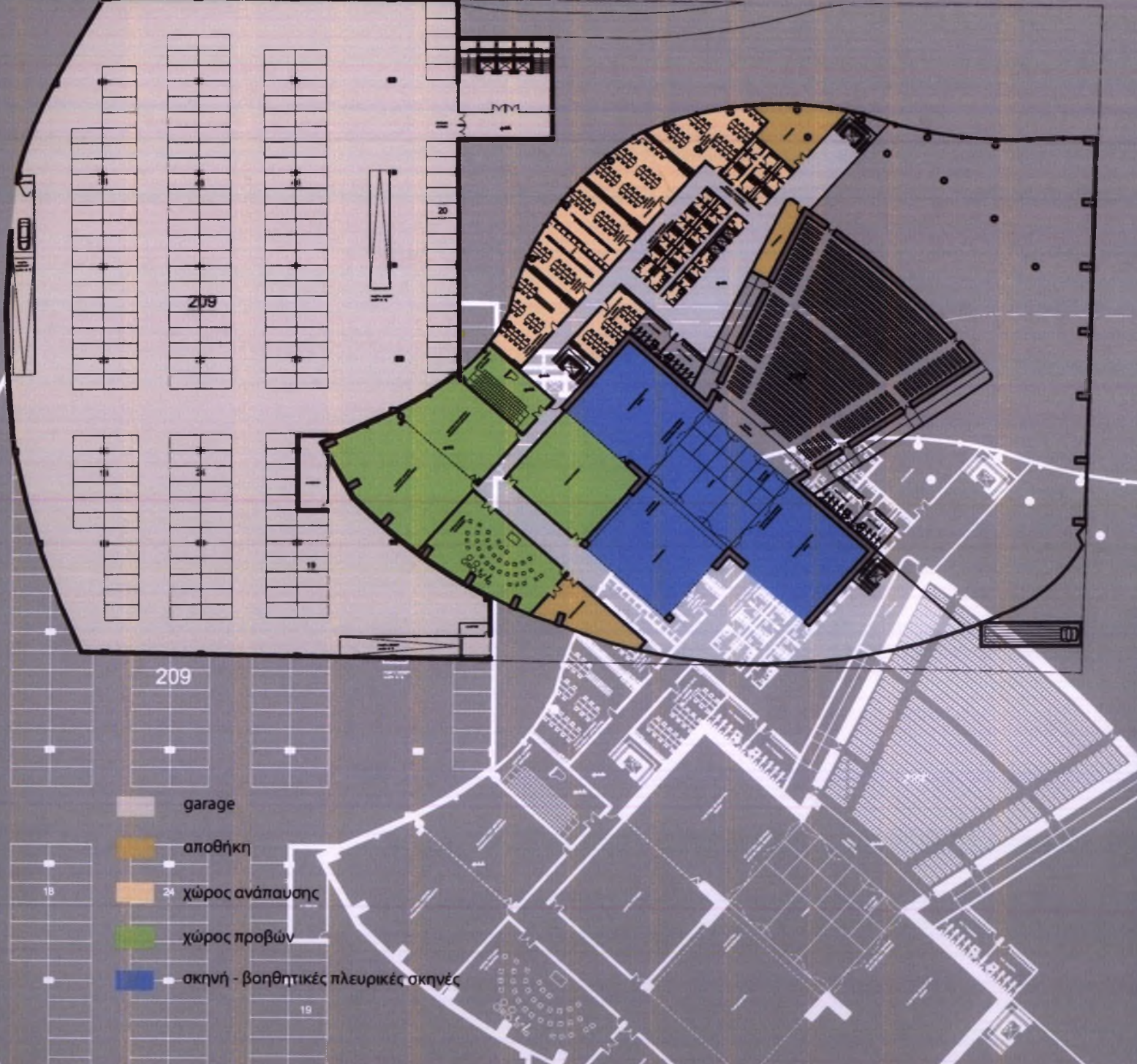


- garage
- αποθήκη σκηνικών
- αποθήκη κουστομιών
- εργαστήρια
- χώρος ανάπαυσης

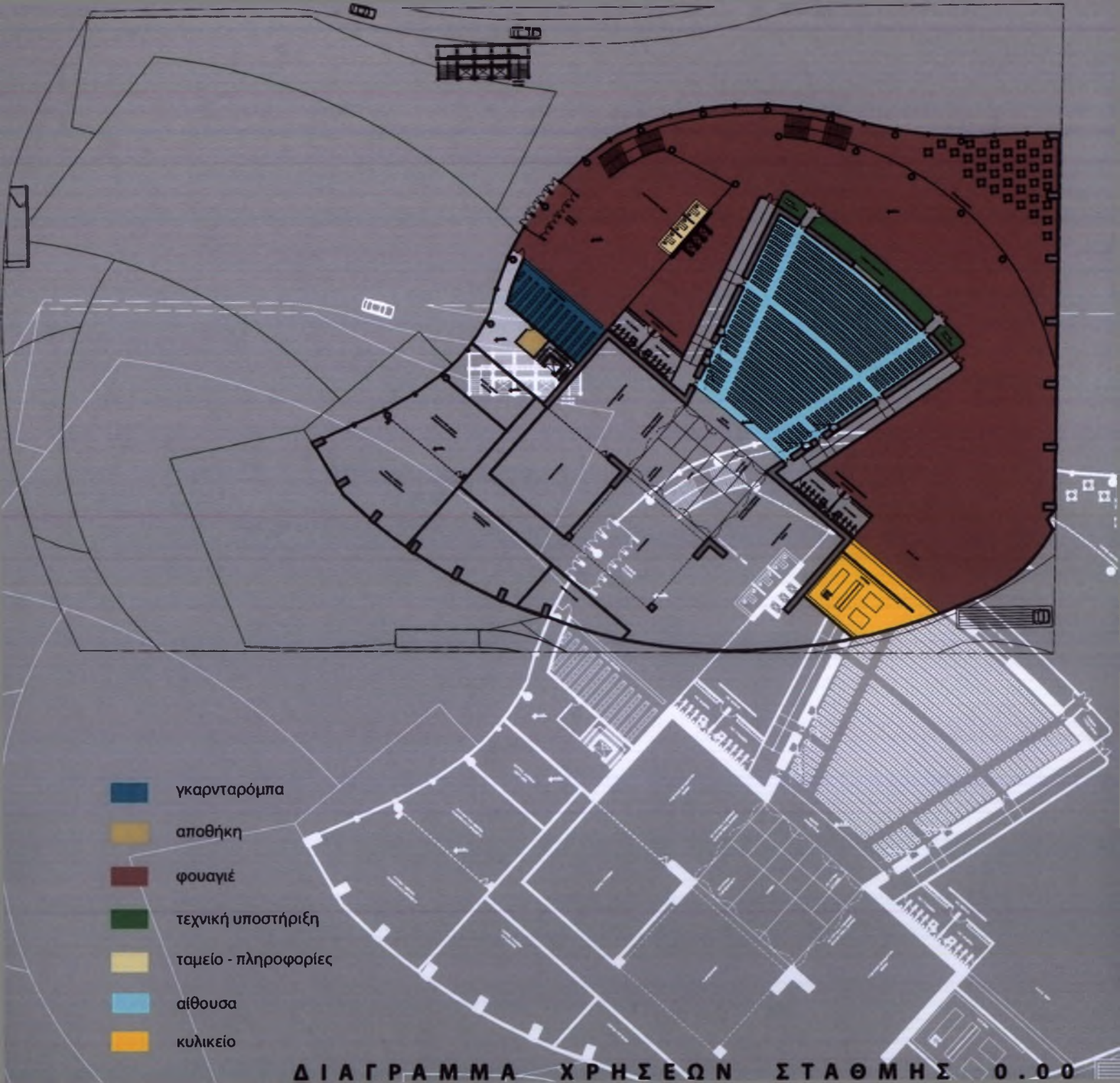
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ - 13.00



ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ -8.00

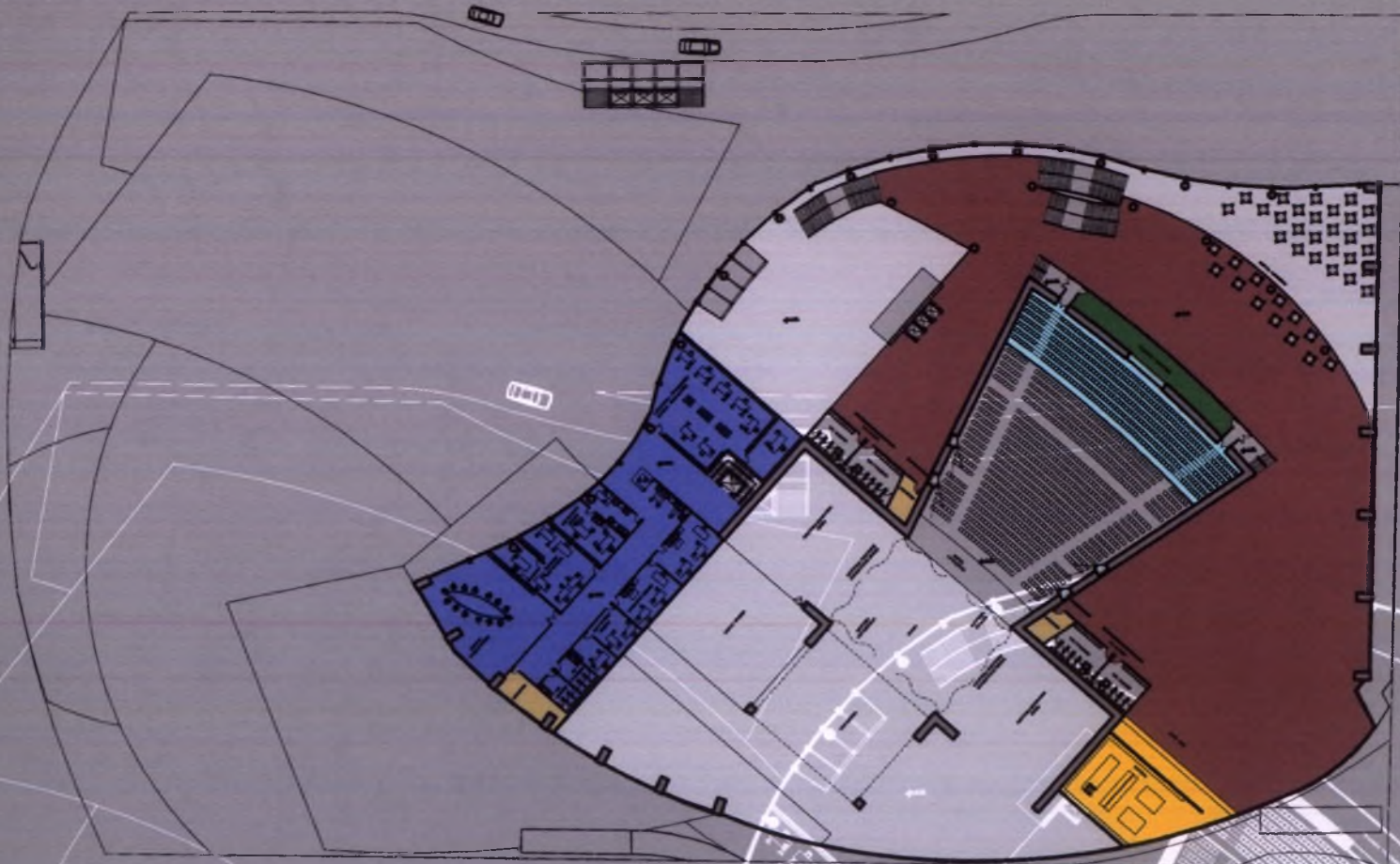


ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ - 3.00



- γκαρνταρόμπα
- αποθήκη
- φουαγιέ
- τεχνική υποστήριξη
- ταμείο - πληροφορίες
- αίθουσα
- κυλικείο

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ 0.00

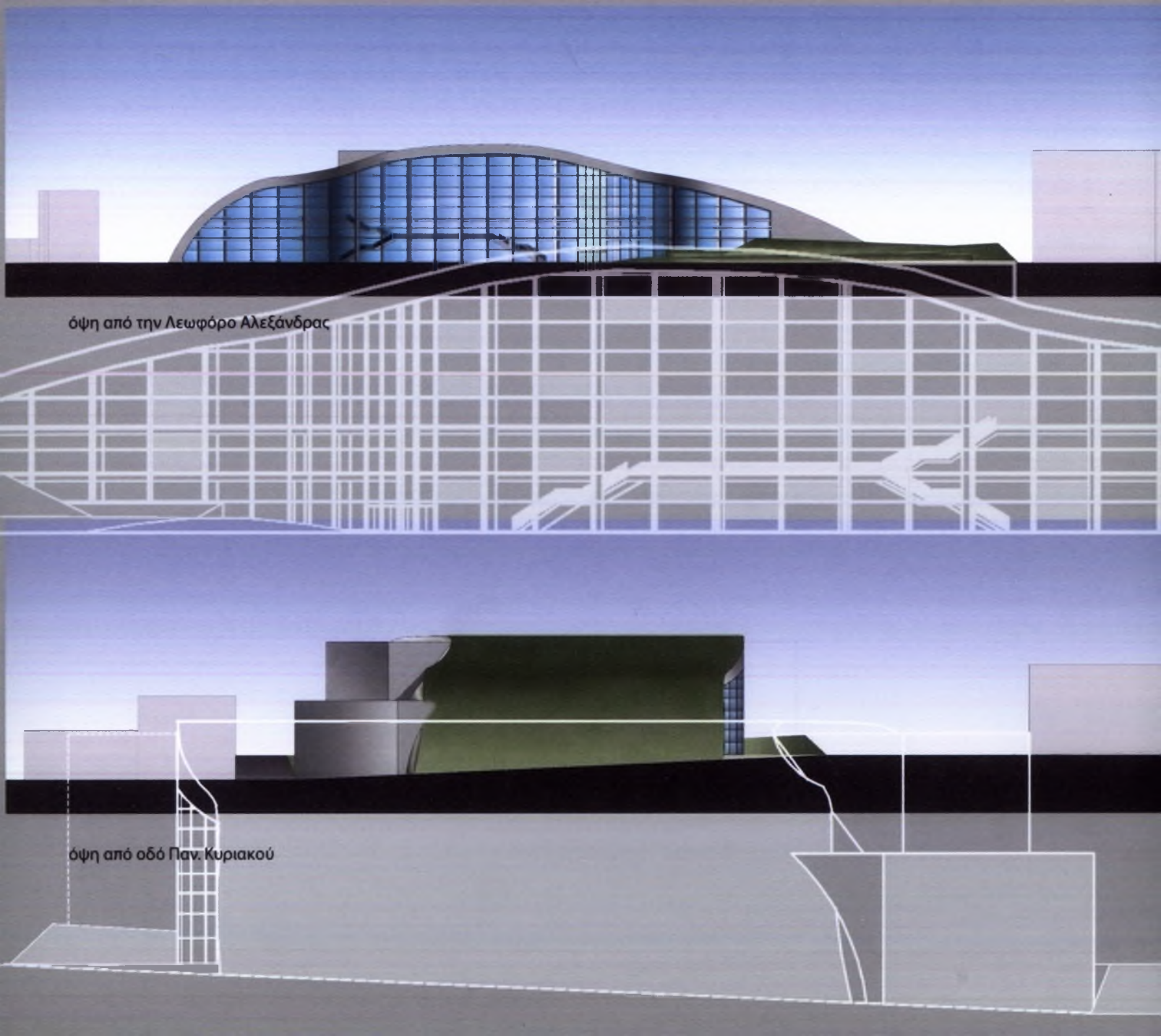


- αποθήκη
- φουαγιέ
- τεχνική υποστήριξη
- χώρος διοίκησης
- αίθουσα
- κυλικείο

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ +5.00

- βιβλιοθήκη
- αποθήκη
- φουαγιέ
- τεχνική υποστήριξη
- χώρος διοίκησης
- αίθουσα
- κυλικείο

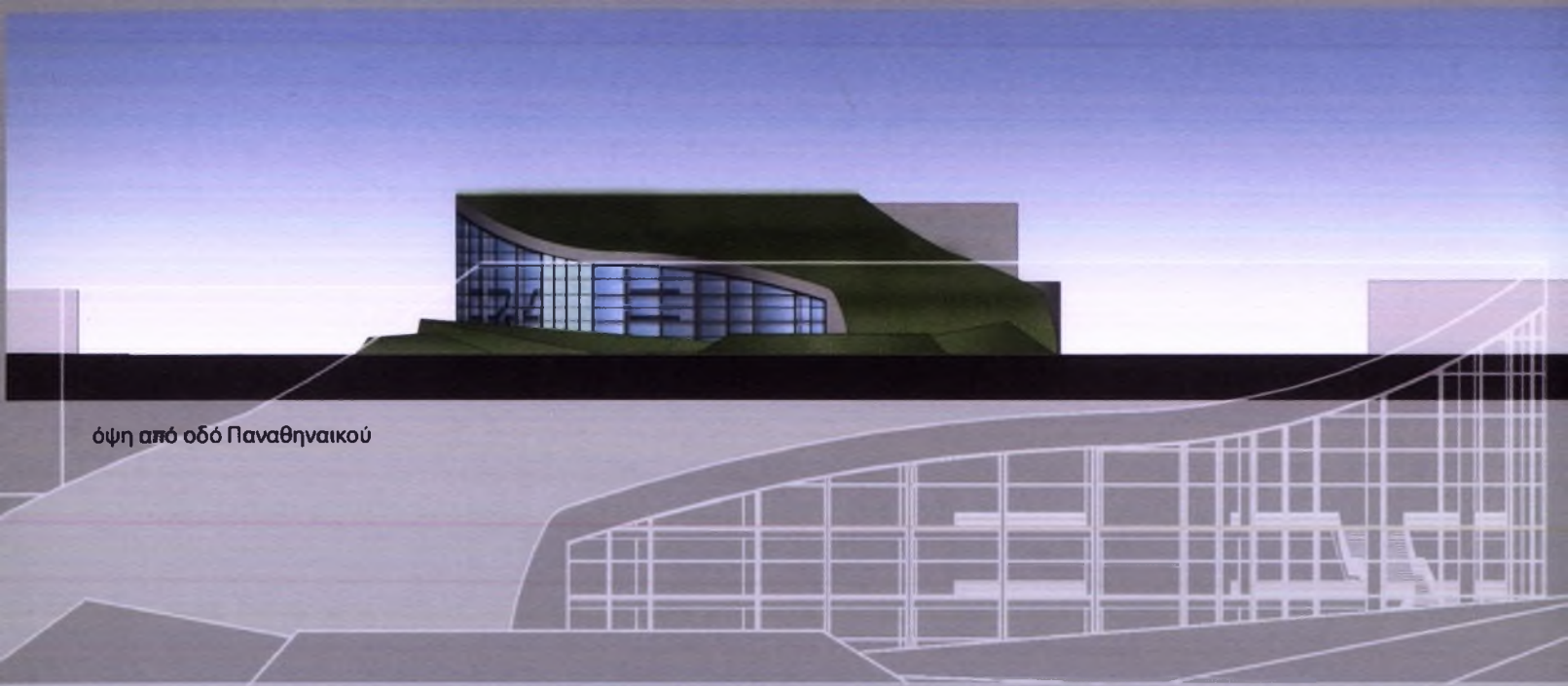
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΗΣ +8.00



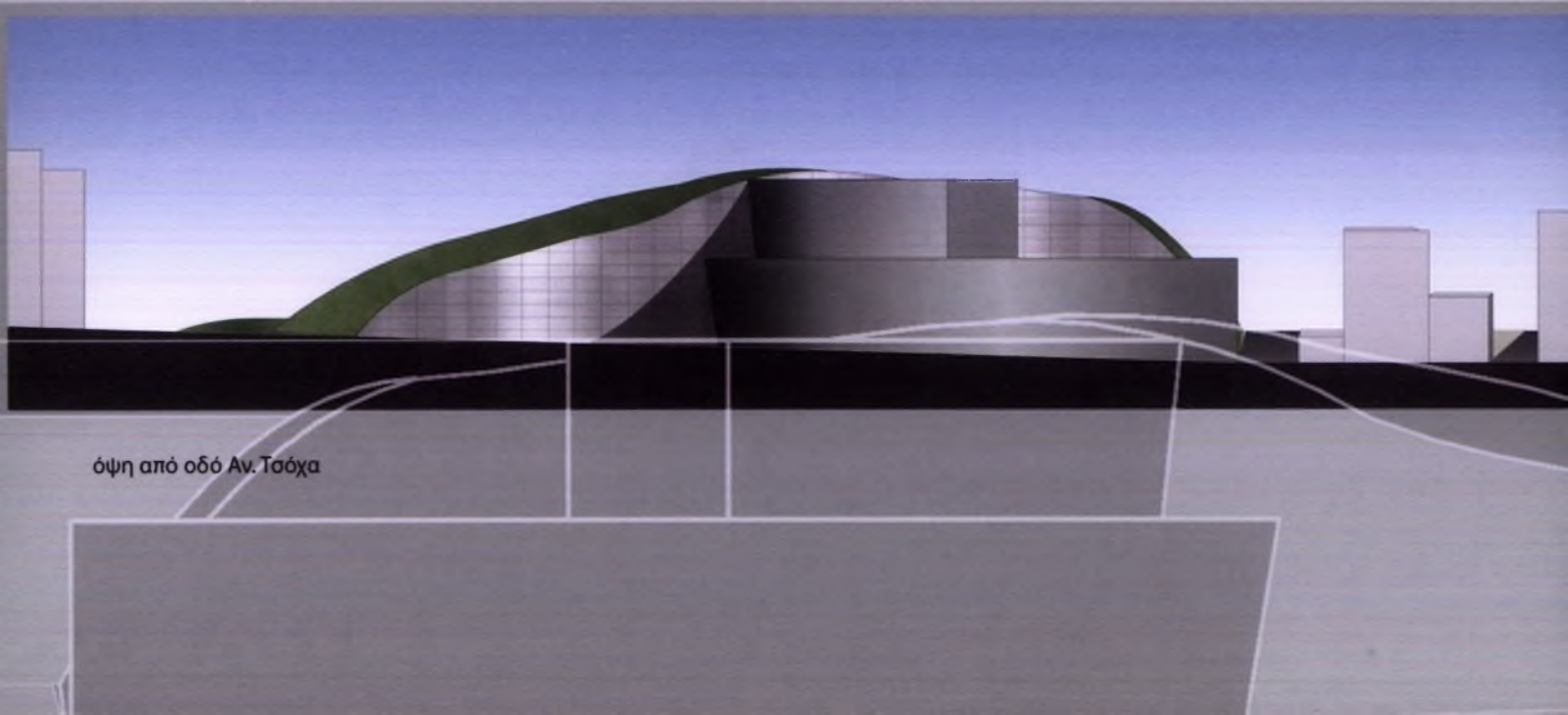
όψη από την Λεωφόρο Αλεξάνδρας

This architectural section drawing illustrates a building with a prominent, curved glass facade and a large, arched roof structure. The drawing is divided into two horizontal sections. The upper section, labeled 'όψη από την Λεωφόρο Αλεξάνδρας', shows the building's profile from a street-level perspective, highlighting the extensive glass wall and the curved roof. The lower section, labeled 'όψη από οδό Παν. Κυριακού', shows a different view of the building, possibly from a side street, revealing the internal structural elements and the building's integration with the surrounding urban environment. The drawing uses a color palette of blues, greys, and greens, with white lines for structural details.

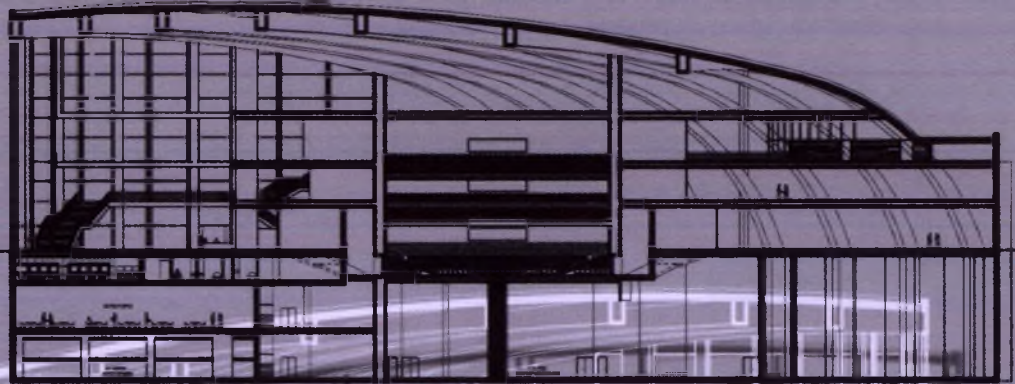
όψη από οδό Παν. Κυριακού



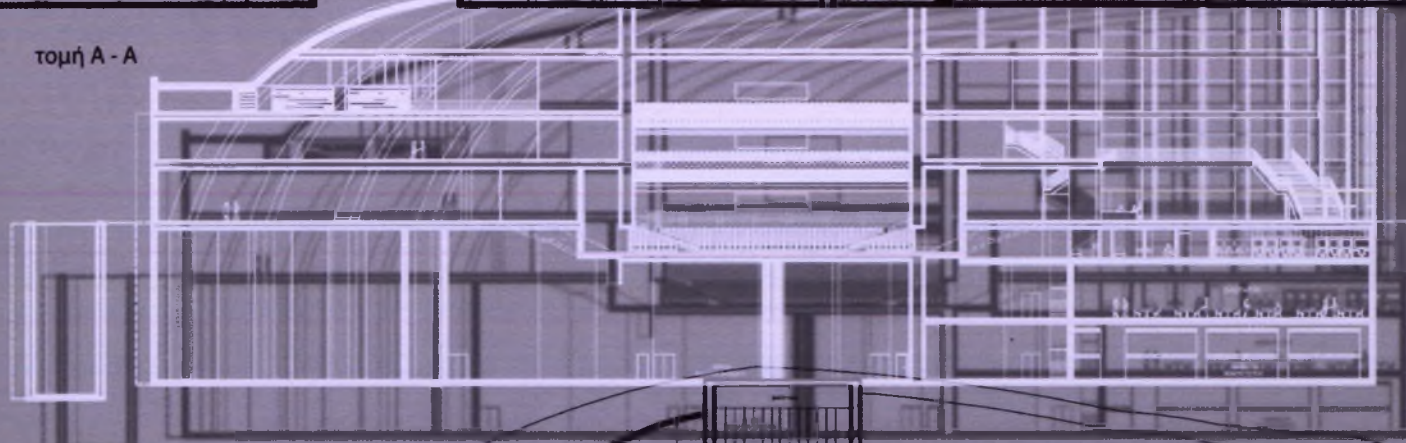
όψη από οδό Παναθηναϊκού



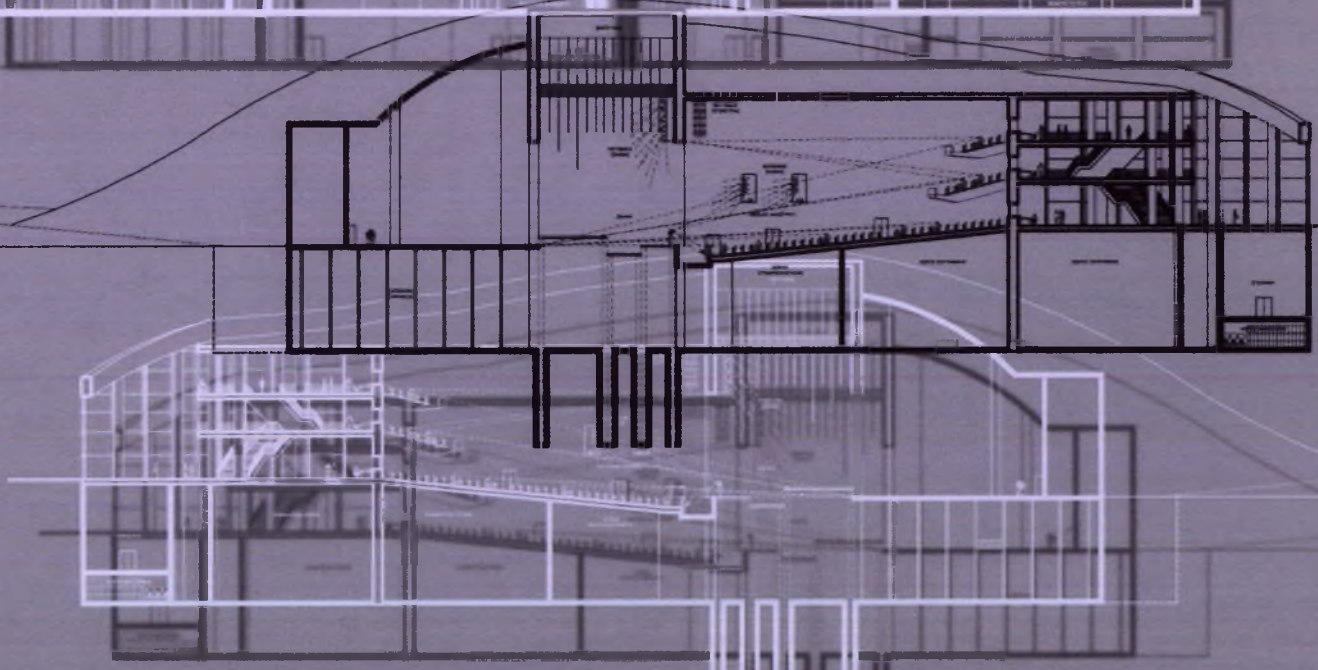
όψη από οδό Αν. Τσόχα



τομή Α - Α



τομή Β - Β





ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ



004000085272

